

Napels kleurt rood

Wie denkt dat het maffiageweld in Napels onder controle is, heeft het mis. Sinds vorige zomer is het geweld tussen clans opgelaaid in de Zuid-Italiaanse stad, met bijna honderd doden als gevolg. Alle middelen lijken geoorloofd om de lucratieve drugshandel in handen te krijgen.

Tekst en fotografie **Angelo van Schaik**

Zeven keer werd de auto van verslaggever Fabio Postiglione (rechtsonder) gemold. De Camorra houdt namelijk niet van nieuwsgierige journalisten.

■ 6 september 2015, een zwoele nazomernacht op Piazza San Vincenzo alla Sanità, het centrale kerkplein in de wijk Sanità aan de rand van het centrum van Napels. Een groepje jongens van een jaar of 18 hangt wat rond bij de verwaarloosde bankjes naast de basiliek. Het is al laat, zeker een uur of vier in de ochtend, maar door de hoge temperatuur wil niemand naar huis.

De jongens praten en lachen. Uit het niets komt een scooter met hoge snelheid het plein opgereden, de koplamp schijnt de jongens recht in hun gezicht. Ondanks het felle licht zien ze dat de berijders zwarte integraalhelmen op hebben. Foute boel. Voordat de jongens kunnen vluchten, worden ze onder vuur genomen met een zwaar kaliber machineweer, waarschijnlijk een kalasjnikov. 'Ik werd wakker van de knallen, ze waren zo hard dat ik dacht dat het om vuurwerk ging,' vertelt Alex Zanotelli, een priester die in de parochie naast de kerk woont. Als de *padre* de volgende ochtend wakker wordt, kijkt op het kerkplein een grote groep buurtbewoners toe bij het forensisch werk van de *carabinieri*. Het was geen vuurwerk, maar een aanslag op Gennaro 'Genny' Cesarano,

een 17-jarige jongen uit de wijk zonder contacten met de Camorra en zonder strafblad. Hij is door meerdere kogels doorboord, per ongeluk. De killers hebben zich vergist. Genny stond op de verkeerde tijd op de verkeerde plek.

Nu staat op de plek van de aanslag een wit marmeren gedenksteen met de geboorte- en sterfdatum van Genny en de tekst: 'Vittima innocente'. Een jongen van een jaar of 15 stopt met zijn scooter bij het monument en geeft het een handkus. Hij kende Genny goed, zegt hij schuchter. 'Het was een goede jongen, een vriend. Ik was thuis toen het gebeurde, maar ik had daar zelf kunnen staan.' Snel start hij zijn scooter en scheurt, zonder helm, weg.

oorlog van babygangs

Genny Cesarano is een van de slachtoffers van wat in Napels al de oorlog van de babygangs is gaan heten. Een oorlog die draait om de enorme drugshandel in de stad, een geschatte business van zo'n 20 miljoen euro per maand in de stad Napels alleen, aldus misdaadverslaggever Fabio Postiglione. Sinds de oorlog afgelopen zomer in alle hevigheid losbarstte, zijn er al meer dan vijftig do-

den gevallen. 'De paradox is dat de stad gevaarlijker is geworden sinds de politie zoveel oude Camorra-bazen oppakte,' legt Postiglione uit. 'Er is een machtsvacuüm ontstaan waar jonge straatjochies in springen, straatschoffies die zich niet aan de regels van de Camorra houden.' De 34-jarige Postiglione, strakke spijkerbroek, zwart jack en druppelvormige Ray-Ban, werkt al tien jaar voor *Il Roma*, de oudste krant van Napels, en deed onder andere verslag van de Camorra-oorlog in de beruchte buitenwijk Scampia, bekend van Roberto Saviano's boek *Gomorra*, waarbij tussen november 2004

De gedenksteen op de plaats van de aanslag. De arme Genny (17) had geen strafblad, noch contact met de Camorra. Hij was alleen op de verkeerde tijd op de verkeerde plaats.

en februari 2005 84 doden vielen. 'Traditioneel zitten maffiaorganisaties niet te wachten op aandacht,' vertelt hij. 'Aandacht is slecht voor de handel. Met op elke hoek een politieauto of een pantserwagen van het Italiaanse leger wordt het wegzetten van een kilo cocaïne een stuk lastiger.'

Na vijf doden in de eerste week van februari besloot de minister van Binnenlandse Zaken Angelino Alfano dat 250 militairen de Napolitaanse politie moesten bijstaan in de strijd tegen het geweld. Ze staan op strategische punten in de oude wijken van de binnenstad, de wijken waar de afgelopen maanden de meeste doden vielen én de wijken waar politie de afgelopen jaren zoveel succes heeft geboekt tegen de Camorra. Op het centrale kerkplein van Sanità, op een meter of 10 afstand van het monument voor Genny Cesarano, staan vier soldaten met M16's in de aanslag zich zichtbaar te vervelen. Op een trapje aan de rand van het plein rookt Vittorio een joint. 'Ze zijn zeker noodzakelijk.' Hij is net klaar met werken, zijn overall is bezaaid met cementvlekken, zijn ruwe handen zitten vol met sneeën en eelt. 'Maar weet je, na een maand zijn ze weer weg.

Ze laten even zien dat ze er zijn, vooral aan jullie journalisten, en dan verdwijnen ze weer. En ondertussen verandert er hier niks.'

Vittorio is 24 en net uit de bak ('Ik heb domme dingen gedaan') en probeert zijn leven weer op de rails te krijgen, maar dat valt niet mee in Sanità. 'Ik heb geluk, ik heb werk en dan ook nog in het bouwbedrijf van mijn schoonvader. Hij

HET WAS GEEN VUURWERK, MAAR EEN AANSLAG OP EEN 17-JARIGE JONGEN UIT DE WIJK ZONDER CONTACTEN MET DE CAMORRA EN ZONDER STRAFBLAD. FOUTJE

betaalt me fatsoenlijk, maar de meesten doen dat niet. Ik zou niet weten hoe ik gas, water, licht en boodschappen zou moeten betalen van 200 euro in de week.'

clubje imbecielen

Napels kent de hoogste schooluitval van Italië, een op de vijf jongeren gaat vroegtijdig van school en bijna twee derde van de jongeren onder de 30 is werkloos. De armoede en het gebrek aan cultuur drijft jongeren in de handen van het snelle

geld. Zelfs de laagste rang, de kruimelkoertertjes en uitkijkposten, verdienen al snel 2000 euro per maand. 'Deze jongens hebben niet zoveel met de Camorra te maken,' zegt Guido Marino, hoofdcommissaris van Napels. 'Het is een clubje imbecielen dat met wapens loopt te zwaaien op straat, de Camorra had heel snel korte metten gemaakt met dit soort gedrag, maar dat maakt ze niet minder gevaarlijk.'

Marino is overtuigd van het nut van de militairen, maar benadrukt dat ze niet de oplossing zijn voor de problemen van Napels. 'De stad heeft werk, opleidingen en cultuur nodig.'

Dat is ook de heilige drie-eenheid die *Il popolo in cammino* (het volk in beweging) propageert. 'Il popolo in cammino is een volksbeweging die spontaan ontstond na de moord op Genny Cesarano in september vorig jaar en aangevoerd wordt door de priesters uit de wijken Sanità en Forcella. Priester Don Angelo Berselli van de San Giorgio Maggiore-kerk in Forcella is de charismatische en onorthodoxe woordvoerder van de beweging. 'We kunnen veel van de Camorra leren,' provoceert de priester. Zijn ogen twinkelen terwijl hij voor de mis zijn kazuifel aantrekt en nog snel een sigaretje opsteekt. 'De Camorra is een geoliede organisatie. Als je de gevangenis ingaat, krijgt je gezin de volgende dag een uitkering van de Camorra, als je een advocaat nodig hebt dan wordt die keurig door de Camorra betaald. De Italiaanse overheid laat mensen gewoon aan hun lot over. Geen wonder dat mensen zo weinig vertrouwen hebben in de staat.'

Al sinds de moord op Cesarano vraagt Il

popolo in cammino behalve om scholing en werk ook om beveiligingscamera's die het doen. 'Dan hoeven mensen geen aangifte te doen, want de meesten durven dat niet uit angst voor repressailles.' Napels hangt vol met camera's, maar de meeste doen het niet. Op oudejaarsdag 2015 liep Maikol Russo samen met zijn broer een bar uit op Piazza Calenda, midden in Forcella, en werd op klaarlichte dag vanuit het niets beschoten. Hij stierf ter plekke, zijn broer wist aan de kogelregen te ontkomen. Later bleek

dat Russo het slachtoffer was geworden van een tragische persoonsverwisseling, drie dagen later werd het echte doelwit alsnog vermoord. Die informatie is het resultaat van goed politiewerk, want de camera's op het plein werkten niet. 'Ik heb op eigen kosten zes camera's laten aanbrengen rondom mijn kerk.' Don Berselli wijst op het scherm op zijn bureau. 'Die werken altijd, waarom die op straat niet dan?'

GROOTHANDEL IN MOZZARELLA

Ook de beveiligingscamera's voor de deur van Fabio Postiglione deden het niet toen zijn auto zeven keer achter elkaar vernield werd. Nieuwsgierige journalisten, daar houdt de Camorra niet van. 'Er zijn drie dingen waar je van de Camorra niet aan mag komen. Hun vrouw, hun geld en hun kinderen. Ik schreef over alledrie in één artikel. Tja,

toen werden ze boos,' lacht Postiglione. Hij ontdekte dat de kinderen van een Camorra-baas drugsgeld investeerden in legale activiteiten in de Quartieri Spagnoli, een andere probleemwijk in het centrum van Napels. 'Ze openen winkeltjes, een groothandel in mozzarella en een fabriekje met plastic boodschappentasjes en dwongen vervolgens de winkeliers en restaurants in de buurt hun spullen af te nemen. Weigerden de ondernemers dat, dan vloog hun winkel in de fik.' Wanneer het verhaal in de krant staat, komt de vrouw van de gedetineerde Camorra-baas verhaal halen op de redactie, vervolgens komen er brieven uit de gevangenis van de baas zelf. Op het oog zonder rechtstreekse bedreigingen, maar de goede verstaander, en dat is de in Napels geboren en getogen Postiglione, weet genoeg. 'In perfect Italiaans, en dat is op zich al bedreigend, schrijft hij dat

we elkaar maar op straat moesten tegenkomen om het uit te praten.'

ZELFCENSUUR

Als later ook een van de kinderen met twee gewapende bodyguards op de redactie naar 'dat journalistje' komt informeren, besluit hoofdredacteur Antonio Sasso de betreffende familie even uit de kolommen van de krant te houden. En dat is niet de enige Camorra-familie waarover Il Roma niet schrijft, in Postigliones kantoor hangt een lijst met namen die voorlopig taboe zijn in de krant. Toch vindt Sasso niet dat hij zelfcensuur pleegt. 'Het is een kwestie van zelfbescherming.'

'Er blijft genoeg tijd over om over hen te schrijven,' vult Postiglione hem aan. 'Als ze dood zijn of in de bak zitten.' Fabio Postiglione is een van de ruim 500 journalisten in Italië die in 2015 bedreigd werden. De meesten wordt het werk moeilijk, of zelfs onmogelijk, gemaakt door maffiaorganisaties. Toch is Postiglione niet van plan te stoppen. 'Ik lieg als ik zeg dat het me niks doet, maar het dwingt me ook om een betere journalist te worden. Ik check alles drie keer voordat ik publiceer.'

Om zijn bravoure te bewijzen, rijdt hij de verslaggever op de scooter naar de Quartieri Spagnoli, de wijk waar de bedreigingen vandaan kwamen. Voordat we de wijk inrijden zet hij zijn helm af. 'Ze moeten je kunnen herkennen, ze moeten weten wie hun wijk binnenkomt.' Met halfgas rijden we behoedzaam de Vico Lungo del Gelso in, een lange kaarsrechte straat dwars door de Quartieri, met veel zijstraten. Tientallen ogen prikken van achter de luiken in onze rug. 'Dit is de *killerstraat*,' zegt, nee fluistert Postiglione vanachter zijn zonnebril. 'Hier vinden veel afrekeningen plaats omdat de hitmen makkelijk weg kunnen komen door de talloze zijstraatjes en de medeplichtigheid van de bewoners. Niemand ziet ooit iets.'

Ook bij de moord op Maikol Russo op oudejaarsavond in Forcella had niemand iets gezien. De *omertà*, als gevolg van angst of medeplichtigheid, is nog heel sterk aanwezig in de oude wijken in Napels. 'Er is niet zoveel veranderd sinds twaalf jaar geleden hier in de straat een meisje per ongeluk werd doodgeschoten,' zegt priester Berselli. De mis zit erop, de kazuifel kan weer uit en de sigaret aan. 'Alleen de jongens die schieten zijn veranderd. Ze worden steeds jonger en gevaarlijker.' **R**

'DE CAMORRA IS EEN GEOLIEDE ORGANISATIE. ALS JE DE GEVANGENIS INGAAT, KRIJGT JE GEZIN DE VOLGENDE DAG EEN UITKERING VAN DE CAMORRA'

Post van de 'baas' uit de gevangenis: een dreigbrief zonder directe bedreiging voor de redactie van de krant.

